

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GĦAWDEX)
ĠURISDIZZJONI INFERJURI**

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Illum il-Ħamis, 25 ta' Mejju 2017

Avviż Numru: 16/2016 PC

Carmelo sive Charlie Galea

vs

Anthony Xerri

sentenza in parte

Il-Qorti,

Rat l-Avviż li permezz tiegħu l-attur talab lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhux jiġi kkundannat li jirritorna lill-attur il-vettura Toyota Rav 4 bin-numru ta' registrazzjoni IBP 937 mibjugħa mill-attur lill-konvenut permezz ta' kuntratt a hire purchase datat 6 ta' Settembru 2013 li kopja tiegħu tinsab hawn annessa u mmarkat Dok. A, u dan stante li l-attur qiegħed jeżercita d-dritt ta' azzjoni teiġu li jieħu lura l-vettura taħt il-klawsola numru ħamsa (5) tal-istess ftehim stante li l-konvenut naqas li jottempa ruħu mat-termini ta' pagamenti ai termini tal-istess kuntratt, u dana kollu f'terminu qasir u perentorju li jiġi prefiss.

Għal fini ta' kompetenza jiġi dikjarat li l-ammont involut ma jeċċedix is-somma ta' sitt elef u ħames mitt ewro (€6500).

Rat ir-Risposta tal-konvenut li eċċepixxa:

1. Illi fl-ewwel lok din il-kawża hija totalment frivola u vessatorja u saret biss bl-intiża ċara da parti tal-attur li jinqeda bil-proċeduri ġudizzjarji sabiex jipprova jivvessa u jagħmel ħsara lill-konvenut;

2. Illi fit-tieni lok, il-ftehim ta' bejn il-partijiet fuq l-imsemmija vettura diġa kien soġġett ta' kawża quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar u wkoll tal-Qorti tal-Appell u għalhekk jirriżulta ċar li dan huwa każ ċar ta' *res judicata*;
3. Illi fit-tielet lok u dana mingħajr preġudizzju, l-attur kellu għażla fuq l-iskrittura ta' bejnu u tal-konvenut u ċioe' li jew jitlob il-bilanċ jew jieħu lura l-vettura. Illi permezz tal-imsemmija kawża huwa diġa eżerċita l-ewwel għażla u di fatti tilef part mill-kawża stante li rriżulta li l-vettura kellha bżonn tiswijiet li saru a spejjes tiegħu stess. Illi għalhekk l-attur qed jagħmel din il-kawża peress li s-sentenza tat-Tribunal għal Talbiet Żgħar kif ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell ma għoġbitux u issa qed jipprova jinqeda b'din l-Onorabbli Qorti biex jerga jiftaħ kwistjoni altrimenti magħluqa;
4. Illi fir-raba lok u dana dejjem mingħajr preġudizzju bħala stat ta' fatt irriżulta li l-vettura mibjugħa ma kenitx tal-kwalita' pattwita u l-konvenut diġa hallas kemm lill-mechanic u anke lill-istess attur kif ordnat mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar u kkonfermat mill-Qorti tal-Appell;

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti u bl-ingunzjoni għas-subizzjoni tal-istess rikorrenti.

Rat id-digriet tagħha tat-22 ta' Novembru 2016 fejn laqgħet it-talba tal-konvenut għall-allegazzjoni tal-atti tal-kawża quddiem it-Tribunal tat-Talbiet Żgħar deciza fis-16 ta' Settembru 2015 u konfermata fl-Appell fit-8 ta' Lulju 2016.

Rat in-Noti ta' sottomissjonijiet rispettivi tal-partijiet dwar l-eċċezzjoni tar-*res judicata*.

Rat il-verbal tagħha tat-30 ta' Marzu 2017 fejn halliet il-kawża għal-lum għas-sentenza dwar din l-eċċezzjoni.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Il permezz ta' din il-kawża l-attur qed jitlob li l-konvenut jiġi ordnat jirritorna vettura li huwa xtara mingħandu permezz ta' kuntratt ta' *hire purchase*, billi allegatament ma hallsux l-ammont kollu dovut. Il-konvenut

eċċepixxa preliminarjament ir-*res judicata*. Din is-sentenza hija limitata għal din l-eċċezzjoni.

Kif gie ribadit mill-Qrati tagħna: “ ...l-eccezzjoni tal-gudikat ghandha bhala sisien tagħha l-interess pubbliku u hija mahsuba biex thares ic-certezza tal-jeddijiet li jkunu gew definiti f’sentenza, li tbieghed il-possibilita’ ta’ decizjonijiet li jmorru kontra xulxin u li ttejjem il-possibilita’ ta’ kwistjonijiet li jibqghu miftuha bi hsara tal-jeddijiet stabiliti bis-sentenza li tkun inghatat.”¹

Il-kwistjoni li trid għalhekk tiġi rizzolta permezz tas-sentenza presenti, tirrigwarda l-fatt jekk jikkonkorru l-elementi kollha meħtieġa sabiex tirnexxi tali eċċezzjoni, u cioe’ dawk tal-*eadem res, personae* u *causa*. Dan ifisser li fiż-żewġ kawżi, sew dik ġia deciza kif ukoll dik pendent, jrid ikun hemm l-istess oġġett, l-istess partijiet u l-istess mertu.²

Kif jgħalliem il-**Mattirolo**: “ ...a costituire l’eccezione della cosa giudicata, occorre la triplice identita’ della cosa (*res*), del titolo (*causa petendi*), delle persone e della qualita’ in cui si agiscono (*conditio personarum*). ...affinche’ competa l’eccezione della cosa giudicata e’ necessario che:

- (a) *La cosa domandata sia la stessa;*
- (b) *La domanda sia fondata sulla medesima causa;*
- (c) *La domanda sia tra le medesime parti e proposta da esse e contro di esse nelle medesime qualita’.*”³

Il-konvenut jikkontendi li l-kwisjoni li qed iqajjem l-attur fil-kawża presenti, ġia giet deciza fil-kawża hawn fuq indikata, li illum għaddiet in ġudikat. Niġu għalhekk sabiex neżaminaw ir-rekwiziti msemmija wieħed wieħed:

Personae: Mhux kontestat li l-partijiet fiż-żewġ kawżi huma l-istess, u jidhru fl-istess kwalita’ personali tagħhom: Carmelo Galea minn naħa u Anthony Xerri min-naħa l-oħra.

Res jew ‘*la cosa domandata*’ kif isejħilha l-Mattirolo: Dwar dan ir-rekwizit l-istess awtur jgħid: “*Egli e’ per se evidente che il precedente giudicato, il quale verti’ sopra un determinato oggetto, non puo’ essere di ostacolo a che si proponga una nuova domanda, diretta ad ottenere una cosa diversa da quella, che constitui’ argomento di quell’ giudicato. ...Il Marcade’ ...ci fornisce un criterio razionale, atto, in ogni caso, a farci conoscere se e quando vi sia identita’ di oggetti – fra la*

¹ Prim’Awla, 25.09.2003: Charles Cortis vs Francis Aquilina et.

² Ibid.

³ Trattato di Diritto Giudiziario Civile Italiano; Vol.V, 5 ta ed. 1905, para. 37, pag. 45

prima domanda sopra di cui fu statuito con sentenza – e la seconda che si vorrebbe oppugnare con l’eccezione rei judicatae – Fa d’uopo, egli dice, esaminare la questione, che l’attore solleva con la seconda domanda, sia o non sia stata di già decisa col giudicato precedente; se, in altri termini, il punto, che si pretenderebbe in oggi di discutere, sia già stato giudicato con la precedente sentenza, ovvero se questa abbia lasciato il detto punto impregudicato, insoluto. Ed a questo fine, conviene porre a confronto il principio, affermato con la decisione anteriore, e la domanda, che si vorrebbe far valere nel secondo giudizio: se questa domanda non è contraddetta, non è esclusa, e perciò può coesistere col principio contenuto nella disposizione della sentenza, si conchiuderà che non v’è ostacolo di cosa giudicata, che si tratta di domanda nuova, non ancora giudicata: se invece la contraddizione esiste, se la coesistenza della domanda col dispositivo appare impossibile, si dovrà ritenere che v’ha identità di oggetto fra il punto già deciso e la nuova domanda, e che quindi sopra di questa già vi è la cosa giudicata.”⁴

Fil-każ in ezami naraw li bil-kawża presenti l-oġġett mitlub huwa r-ritorn lill-attur tal-vettura li kien xtara mingħandu l-konvenut, għax allegatament ma ħallsux il-prezz kollu miftiehem. Fil-kawża precedenti t-talba kienet għall-ħlas tal-bilanċ tal-flus dovuti, u l-konvenut f’dik il-kawża kien ġie kundannat iħallas parti biss mill-ammont pretiż għax irriżulta li kien hemm xi difetti li riedu jiġu msewwija, u li għalihom il-konvenut ħallas somma ta’ flus lill-*mechanic* li wettaq dawn it-tiswijiet. F’dik il-kawża fl-ebda mument ma ġiet diskussa jew deciza l-kwistjoni jekk l-attur kellux dritt jieħu lura l-vettura mibjugħa, appuntu għaliex qatt ma kien hemm talba simili. Għalhekk din il-kwistjoni tħalliet għal kollox impregudikata. Konsegwentement ma jistax jingħad li hemm identità tal-oġġett domandat fiż-żewġ kawżi. Jekk imbagħad l-attur għandux raġun jitlob li jingħata lura l-vettura mixtrija wara li kien ġia talab il-bilanċ tal-flus dovuti, hija kwistjoni ta’ mertu li għad trid tiġi deciza fil-kawża presenti.

Causa: L-awtur hawn citat jgħidilna f’dan ir-rigward li:

“Secondo noi, la causa, di cui si ragiona, consiste nel titolo, ossia nel fatto giuridico che sta a fondamento del diritto dedotto in giudizio. Così, se io chiedo mille lire, che pretendo avere dato a mutuo al convenuto, la causa petendi sarà il contratto di mutuo; se domando lire 10 mila, quale prezzo di una cosa da me venduta al convenuto, la causa stara’ nella vendita.”⁵

Fil-każ in ezami it-titlu jew fatt ġuridiku li fuqu l-attur qed jibbaża t-talba tiegħu huwa l-kuntratt ta’ *hire purchase* li permezz tiegħu l-konvenut

⁴ Op. cit. para. 41, pag. 48 - 49

⁵ Op. cit. Para. 43, pag. 51 - 52

akkwista vettura mingħand l-attur.⁶ Fil-kawża preċedenti t-titlu kien identiku, appuntu l-istess kuntratt ta' *hire purchase*, u allura hawnhekk teżisti l-identita' ta' *causa*, kif imfissra fid-dottrina ċitata.

Għaldaqstant, billi madankollu, kif rajna, jonqos ir-rekwizit tal-*eadem res* meta l-oġġett mitlub fil-kawża presenti jiġi kontrastat ma' dak mitlub fil-kawża preċedenti bejn l-istess kontendenti, tiċhad l-eċċezzjoni tar-*res judicata*, u tħalli l-kawża għall-kontinwazzjoni fuq il-mertu.

L-ispejjeż jibqgħu riservati.

(ft) Paul Coppini
Maġistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

25.05.2017 - Inf16.2016 -Galea Carmelo sive Charlie vs Xerri Anthony
1334

⁶ Ara kopja ta' dan il-kuntratt, esebita bħala Dok. A a fol. 2 tal-proċess